

Mötesprotokoll Köpenhamn 20-21 november 2013

Deltagare: Per Firing Jensen, Anna Kaikkonen, Jarle Översveen, Kari Jensen, Kjell Wahlbeck, L-G Strandberg, Monica Rhodiner, Marie Norrby, Gudrun Johannesdottir, Jan Gert Olsen, Bo Andersson, Mats Ardbreck, Jack Pedersen, Ulrik Keller, Mike Jurvelius, Andreas Urdal

1. Inledning

Per Firing Jensen hälsade alla välkomna till Köpenhamn.

Ordförande Kjell Wahlbeck hälsade alla välkomna till mötet och tackade Gudrun för det trevliga mötet som Island anordnade i april.

Kjell poängterade värdet av det Nordiska samarbetet och vill även stärka det om möjligt.

Föregående mötesprotokoll

Mötesprotokollet godkändes och lades till handlingarna

2. Nytt från de nordiska länderna

Danmark

Rigspolitiet Jack Pedersen

Projektet Sine Service

Med utgångspunkt från rapporten från Oslo och Utöya, där det framkom att det saknade tekniska möjligheter att dela information mellan de olika nivåerna för att få en gemensam lägesbild har ett projekt startats.

Projektet avser att åstadkomma:

– Kommunikation på SINE nette, radio

- Gemensam grafisk situationsbild
- Möjlighet att dela klassificerad information mellan myndigheter i beredskapssystemet.

Målet är att få till ett system där alla myndigheter i beredskapssystemet får tillgång till samma lägesbild under insatsen.

Man vill även ha möjlighet att få fram gemensamma underlag som kan kommuniceras med allmänhet och press mm.

Målgrupper är Polisen, Beredskapsstyrelsen, Krisberedskapsorganisationerna i Sundhetsregioner, Beredskapsstaber etc.

Delning av information och flödesstyrning från samtliga delaktiga myndigheter allt från brandslag till personal ska kunna dokumenteras i samma system men med olika kartlager. Symboler kommer att synas på en digital karta för att få en bra överblick över insatsen.

Man behöver samla in information om samtliga skydds- och riskobjekt som finns i samhället. Mars/april 2014 ska pilotprojektets resultat presenteras för ledningen.

Pilotprojektets budget 10 mkr

Beräknad investering 30-40 mkr

Beräknad årlig kostnad ca 8-10 mkr

Systemet ska finnas tillgängligt via en webadress, vilket gör att man kan använda systemet över hela världen. Man skulle kunna använda systemet i t.ex. Skåne om man får tillgång till digitala kartor.

Alla myndigheter i Danmark måste dela med sig av de geodata som de ansvarar för.

Man kan begränsa behörigheter för respektive kartlager.

National krisstyringsøvelse 2013 (KRISØV 2013)

Ulrik Keller, Center for Beredskabsplanlægning og Krisestyring,
Beredskabsstyrelsen

Hvert andet år gennemføres den nationale krisstyringsøvelse KRISØV i Danmark. Formålet med øvelsen er, at afprøve det nationale krisstyringssystem fra lokalt niveau helt op til regeringens sikkerhedsudvalg. Øvelsens scenarie var et større koordineret cyberangreb fra en fremmed stat rette mod kritisk infrastruktur. Forud for øvelsen var der afholdt en række forberedende aktiviteter, som eksempelvis cyber temaseminar og udvikling af en dilemmaøvelse, som øvelsestagerne frit kunne downloade og afholde forud for øvelsen. Ca. 30 myndigheder og organisationer deltog i øvelsen. Som noget nyt for KRISØV-serien blev der anvendt store ressourcer på bemanning af en borger- og medicelle, som gav

et realistisk modspil til øvelsestagerens handlinger. Særligt brugen af det sociale medie Blokken (Todaysmeet.com) var medvirkende til at skabe en god dynamik mellem medier, myndigheder og borgere. Derudover medvirkede også DR (Danmarks Radio), Computerworld og Version2 som medier under øvelsen. Der forventes en evalueringsrapport offentliggjort i februar 2014.

Finland

Anna Kaikkonen

Nödcentralreformerna pågår enligt planerna till slutet av 2014. 6 nödcentraler för 112.

Datasystem:

TUVE Gemensamt datanät för säkerhetsmyndigheter. Lagstiftningen i riksdagen.

KEJO Gemensamt operativt ledningssystem, för fältledning. Börjar användas 2015.

VIRVE Gemensamt kommunikationssystem

Varningsmeddelanden, en ny lag från 1 juni 2013.

Meddelanden skickas via radio och TV i hela riket på finska, svenska och tre samiska språk. Inte text eller Cell broadcasting. Nästa år sänds meddelanden bara i aktuell region.

Forskningsprojekt pågår där man vill se hur beredskapssystemet kan använda sociala medier och smart phones. <http://www.intermin.fi/publikation/282013>

Esko Koskinen är ny Räddningsöverdirektör.

Räddningsavdelningen omorganiseras till 4 enheter där ca 45 personer kommer att arbeta.

Stormen Eino 17 november medförde att 240 000 personer var utan el. Röjningsarbete pågår.

Ett projekt för hantering av flertypsolyckor till havs på Östersjön:

<http://www.raja.fi/information/bsmir>

http://www.raja.fi/information/bsmir/1/1/seminariet_inom_projektet_baltic_sea_maritime_incident_response_samlade_sjoraddningsmyndigheter_fran_nio_oster_sjolander

Norge

Även i Norge pågår diskussioner om kommunsammanslagningar. Kommungränser, fylkegränser, polisgränser är geografiskt olika.

Ny instruktion för räddningstjänsten är klar men man har inte beslutat när den ska träda i kraft.

De två huvudräddningscentralerna ska organisatoriskt slås samman. Land, sjö och lufräddningstjänsten är då sammanslagen till en. Norge har alltid hatt en integrert redningstjeneste hvor det øverste koordineringsansvaret for land-, sjø-, og luftredning er lagt til de to Hovedredningssentralene. Den nye instruksjonen sier at de to Hovedredningssentralene skal slås sammen til én organisatorisk enhet, men det skal fortsatt være to operasjonsrom lokalisert i Bodø og på Sola som i dag.

Det finns motstånd, till exempel hos polisen för de vill inte tappa kontrollen över centralerna. Argument för modellen är att det borde leda till bättre resursutnyttjande.

Det pågår även en översyn av Polisorganisationen. Man vill minska antal polisdistrikt från 28 till 6. En brist är att man inte har synkat översynen med hur räddningstjänsten är organiserad. Man behöver även ta hänsyn till geografien och den glest befolkade norra delen av Norge.

Lokal räddningscentral sorterar under en huvudräddningscentral. (normalt delegeres koordineringen av landredningshendelsene til en lokal redningssentral, mens alla sjø og luft koordineres direkte fra de to på huvudräddningscentralene).

DSB har fått i uppdrag att se över brand- och räddningsväsendet med syfte att få till ett bättre system. Det kommer även i fortsättningen att vara ett kommunalt ansvar. Det ska inte tillföras nya gränser utan se om någon av de som redan finns kan användas t.ex. de 18 fylkesregionerna.

Nationell resursdatabas, RESREG, beslut väntas i närtid.

En arbetsgrupp har utredet nødmeldinger for hørselskadde/døve. Man er der blitt mersomme på at f.eks nød- SMS styrs av teleoperatörerna, vilket gör att SMS från en norsk telefon i Danmark kommer att hamna i Norge.

Utbyggingen av offshoreindustri utenfor kysten av Nord-Norge kan også være positivt for redningsberedskapen, da Off Shore industrin tar med sig betydande räddningsresurser och har krav på en egen beredskapsorganisation. Omorganisationen ska inte påverka förmågan.

3 SAR-helikoptrar finns standby i området. IMOR samarbete finns. Man måste vara beredd på att klara sig själv i flera dagar. Se vidare www.barentswatch.no

Island

Ny regering

Besparingar och diskussioner pågår om hur regioner mm ska se ut.

2 fartygsbränder

Fernanda: Söder om Island, 11 människor räddades med helikopter. Mycket kraftig rökutveckling gjorde att man bogserade ut fartyget på havet igen, efter att ha tömt det på olja.

Godafoss: Norr om Färöarna, Kriscentralen i Reykjavik blev aktiverad och det hela avlöpte bra. Räddningsfartyget Thor användes med gott resultat.

Några små jordskalv har även inträffat.

Sverige

Mats Ardbreck

Flygolyckan i Kebnekaise 15 mars 2012.

Haverikommissionens rapport

http://www.havkom.se/virtupload/reports/RM%202013_02.pdf

http://www.havkom.se/virtupload/reports/RM%202013_02_no.pdf

Hercules planet var på väg till en större militär övning i Kiruna.

Orsaker till olyckan:

- Missförstånd
- Klareringen blir på för låg höjd utan att piloten uppfattar problemet
- Rutiner för att göra avvikelser saknas?
- Varningssystemet gav inte utslag
- Dåligt väder, ingen sikt alls.
- Inget fel på utrustningen

När planet rapporterades saknades påbörjades en efterforskning. Det tar 1,5 dygn att hitta planet.

Poismyndigheten i Norrbotten och Räddningstjänsten i Kiruna samverkade för att hantera insatsen.

Det fanns mycket resurser på grund av den pågående övningen.

Många initiativ togs frivilligt både från svenska och norska försvaret, JRCC som är ansvarig för flyg- och sjöräddningstjänst hade bristande kunskaper om övrig räddningstjänst, vilket ledde till koordineringsmisstag.

Informationshantering fungerade bra.

Rekommendationer:

Att utveckla alarmeringsrutinerna och korta ledtiderna

Rapporten finns tillgänglig på hemsidan.

Projektet effektiva räddningsinsatser

<https://www.msb.se/sv/Insats--beredskap/Brand--raddning/Projektet-Effektiva-raddningsinsatser1/>

Lars-Gunnar Strandberg

Projektet har valt fyra förbättringsområden som identifierats att ha stor påverkan på hur effektiv räddningsinsatsen blir, områden där kostnader för att utveckla och förbättra är relativt små.

- Verktyg för förmågebedömning: Individens förmåga, organisationens totala kapacitet

Kommunen ska identifiera vilka olyckstyper som ska hanteras, då kan man också arbeta med kompetensutveckling mer systematiskt.

- Riktlinjer för att kunna kvalitetssäkra räddningsledare.

- Fortbildningssystem – fortbildningsportal, där olika typer av utbildningar ska kunna levereras med stor tillgänglighet, vara behovsstyrd och flexibel samt vara kvalitetssäkrad.

- Ta fram metodstöd för erfarenhetsåterföring, för att förbättra uppföljningen och lära från insatser. Ständiga förbättringar är ett ledord för projektets resultat.

3. Redovisning av arbetsläget i grupperna

Nordiska övärlden

Ansvarigt land Island

HNS – Host Nation Support

Projekt pågår med bl. a. Irland och Polen.

Vid kriser och allvarliga händelser som överstiger den egna nationens förmåga??

Analysera praktiska förutsättningar och legala hinder ska undanröjas. I projektet kommer en övning att genomföras på Island där HNS ingår april/maj 2014.

Island kan drabbas av många olika typer av större händelser, från vulkanutbrott till att kryssningsfartyg havirerar. Då kan Island behöva begära hjälp via ERCC.

Kommentarer från övriga

Life at sea Konventionen säger närmaste säkra hamn. Men hur gör man om det brinner. Det är en stor risk om man tar in ett brinnande fartyg till hamn. Den stora utmaningen är de stora avstånden, då säkerhamn kan ligga långt borta.

Kan vi i Nordred samarbetet göra något konkret för att underlätta något?
Fartyg kan innebära olika typer av utmaningar:

- 1) Bärga de som är ombord
- 2) Hantera lasten
- 3) Hantera en ev. brand

Alla uppmanas att återkomma med idéer och inspel till Gudrun.
Vilka problem finns? Vad ska vi fokusera på?
Vi behöver komma fram till en gemensam problemformulering för att avgränsa området.

Olyckstyper

Ansvarigt land Finland
Mike Jurvelius
Olyckstyper Indikering av skogsbrand

Vegetation och skogsbrand i ett globalt perspektiv.
Från 1976 till idag har Finland varit med på olika sätt i 40 länder runt världen för att minska problemen med skogsbränder.
I Indien och Australien är det stora årligen återkommande bränder.
6 miljarder hektar skogar har under årmiljoner omvandlats via människans brännande till grässlätter.
Befolkningen i många områden, bränner av områden för att få till bete.

Hälften av de som arbetar i jordbruket är kvinnor. Svedjebränning används i många u-länder för att föryngrå åkrarna. Däremot har utbildning för att släcka bränder traditionellt endas getts till män.

Ett utvecklingsarbete som Finland drivit har varit att utbilda lokalbefolkningen i hur man handskas med elden.

Brandgator, skyddsbränder osv kan användas för att hindra att bränder blir okontrollerade.

Varför brinner det i Australien? – Lokalbefolkningen har bränt skog i 40 000 år. Nu finns det för mycket brännbart material eftersom man nu fått för sig

att alla bränder ska släckas i stället för att låta bränderna rinna ut. USA har samma problem.

<http://www.fao.org/forestry/en/>

<http://www.fao.org/forestry/firemanagement/46135/en/>

<http://www.fire.uni-freiburg.de/gwfews/index.html>

Kommentarer från övriga

Skogsbrandsseminariet som genomförs vart annat år gemensamt av Norge, DSB och Sverige, MSB kommer att genomföras i Oslo v 15 april 2014. Finland bjuds in att delta i programgruppen.

Detektering/Indikering av skogsbränder blir fokus för Finlands fortsatta arbete, eftersom Finlands övervakningssystem bedöms vara mycket intressant. Sverige har testat att använda systemet under 2013 med gott resultat.

Erfarenhetsåterföring

Ansvarigt land Danmark

Per Jensen

Prästö olyckan 2011

Identifierad komplex olycka som kan utgöra bra grund för att utveckla befintliga beredskapssystem.

Några elever seglade ut i en dragebåd som kantrade. Det blev en komplex och omfattande räddningsinsats.

Kommunikation och dokumentation blev bristfällig och ställde till problem då polis inte visste vad sjukvården hade gjort och tvärtom.

SINE service projektet som redovisades är en del i att ta tillvara erfarenheter från denna stora olycka. Gemensam lägesbild

Ledningssamverkan

Ansvarigt land Norge

Kari Jensen

ELS, Ledningssystem

Identifierat behov Enhetlig insatsledning, ett system för att hantera alla typer av händelser, från de små händelserna till de stora. Ett sätt att organisera sig där linjeorganisationen finns som grund, men man har på förhand identifierat vilka funktioner som behövs för att hantera en händelse och hur man skalar upp den.

ISBN 978-82-7768-254-9 Veileder om enhetlig ledelsessystem, ELS

Kommentarer från övriga

För att öka vår förståelse för de nyheter som redovisats, så är det intressant om t ex SINE och ELS skulle användas i övningssammanhang, där Nordred representanter blir inbjudna för att kunna se systemen i praktiken.

Gränsöverskridande samarbete

Ansvarigt land Sverige

Monica Rhodiner och Kari Jenssen var observatörer vid gränsövning i september i Mangor mellan Sverige och Norge.

Ett trettital organisationer och ca 1000 personer deltog i övningen. Kollision mellan tåg och buss mitt i centrum samt en timmerbil som välter på infarten till Magnor. Stort skadeområde. Samövning mellan polis, sjukvård, räddningstjänst från båda länderna.

Det kommer en rapport så småningom. Uppföljningsmöte i nästa vecka på Gränsräddningsrådet Värmland, Dalarna och Hedmark.

Det pågår 2 EU projekt kring Nödnet/Rakel – ICITEP. Projektgruppen för detta projekt deltog även i övningen för en utvärdering av funktionaliteten mellan systemen. En utvärdering kommer även från detta projekt.

I nästa nummer av 90 sekunder kommer Magnor övningen att finnas med. Nu är inslagen översatta till norska, finska och danska. Många nya abonnenter i norden och särskilt i Norge av 40 stycken.

Sverige/Norge Västra Götaland har en gränsövning 2014, där Nordred är inbjuden att delta.

Identifierade problem som vi kan arbeta vidare med:

Kartor

Gemensamma rutiner

Erfarenheter från övningen behöver analyseras och sammanställas. Vilka kanaler har vi för att föra ut fakta?

Kommentarer från övriga

Gränsarbete med Karelen pågår för att utbyta erfarenheter. Det planeras en övning i regionen.

Under mötes gång gjordes några justeringar om ansvarsfördelningen mellan Finland och Island. Finland vill även ta bort kompetensutveckling, utbildning och kvalitetssäkring från sina uppgifter. Se ny ansvarsfördelning sist i protokollet. Viktigt att alla kontrollerar sina uppdrag så att det blev som vi kom överens om.

4. RITS/MIRG

Norge

Hur förhåller vi oss till RITS/MIRG. I Norge är det ett viktigt område. Norska kustverket har träffat avtal RITS kem, med Oslo och Bergens räddningstjänst.

Årlig övning, släcka brand i passagerarfartyg.

Det saknas fokus i Nordiskt RITS Forum som borde kunna utvecklas och kunna rapportera till Nordred.

Sverige

Sjöfartsverket är ansvarig i Sverige. De vill ha med de baltiska staterna och bland annat Tyskland mm. MSB behöver utveckla samarbetet med Sjöfartsverkets för att få RITS att fungera bättre.

Diskussioner pågår och det finns förhoppningar om en lösning i närtid.

Finland

Det pågår ett projekt i Finland för hantering av flertypsolyckor till havs på Östersjön, det är ett seminarium nästa vecka. Finlands

Gränsbevakningsväsende har inlett ett sjöräddningsprojekt som täcker hela Östersjöområdet. I projektet utreds hur länderna i området har förberett sig för flertypsolyckor till havs.

<http://www.raja.fi/information/bsmir>

Island

Det är Kustvakten som är ansvarig. Det är inga förändringar på gång.

Danmark

Vill utveckla arbetet och t.ex. ta fram en gemensam manual. De har haft 2 stora övningar.

De har etablerade lösningar och avser att fortsätta med arbetet.

Fråga till alla från ordförande

Har ni något emot att inkludera fler länder i Nordiskt MIRG/RITS Forum? Nej

Hör RITS/MIRG till Nordred? Ja

Nordisk RITS/ MIRG

Representantene i NORDRED er av den oppfatning at noridisk RITS/ MIRG

utgjør en viktig del av det nordiske redningssamarbeid og vil derfor å fortsatt ha en naturlig forankring i NORDREDS videre arbeid

5. Hemsidan för Nordred

Vad ska vi ha den till?

Vem är målgruppen?

Vem använder hemsidan?

Vilka får information från hemsidan?

Hur påverkar HAGA II det fortsatt arbetet?

Med tanke på innehållet i HAGA I och II så finns det brist på information på den politiska nivån. De vet inte vilka samarbeten som pågår och som gjort det under lång tid. Den politiska dimensionen, gör sidan viktig. Vi måste se till att den politiska nivån vet vad som pågår.

Nordred som samverkansgrupp behöver bli mer känd.

Kjell beslutade att Monica startar ett arbete att se över hemsidan tillsammans med Kari. Gudrun och Anna var även de intresserade att delta i arbetet.

Ett förslag till enkät, riktad till gränsområdena för att få en statusuppdatering, presenterades för gruppen som beslutade att det skulle vara ett bra sätt att få till aktiviteter mellan mötena. Kari och Monica hade startat arbetet men Danmark och Finland kommer även att bli berörda.

6. Förslag till tema för Nordred - konferensen 2015

Att utgå från det arbete som bedrivs på Gränsräddningsråden. Bjuda in dem som deltagare till konferensen. De får då möjligheten att träffas.

Alla uppmanades att komma med egna förslag.

7. Nästa möten 2014

Nästa möte är i Sverige, förslag 23-24 april. Till hösten är det Finlands tur.

Finland återkommer med förslag på datum så snart som möjligt.

8. Mötet avslutades

Ordförande Kjell Wahlbeck avslutade mötet och tackade alla för ett engagerande arbete och ett trevligt arrangemang från Danmark. Han önskade alla välkomna till Sverige i april.

Ansvarsområden i det fortsatta arbetet

- **Nordiska övärlden**
Ansvarigt Land: Island
Mottagande av fartyg i nöd, speciella förhållanden när det är långa avstånd och mera isolerade platser, Förslag till planer tas fram (koppling Barents)
- **Olyckstyper.**
Ansvarigt land: Finland
Indikering av skogsbränder
Erfarenhetsåterföring av pågående projekt
- **Erfarenhetsåterföring**
Ansvarigt land: Danmark
Lärande av olyckor och händelser
- **Ledningssamverkan**
Ansvarigt land: Norge
Resurskoordinering
Ledningsstöd inklusive kommunikation, geodata och interoperabilitet
- **Gränsöverskridande samarbete vid inträffande händelser**
Ansvarigt land: Sverige
Analys av nuläge
Förslag till gränskommunala råd där inte dessa finns
Lokalt och regionalt samarbete